

Optakt til OK11

Grete Christensens tale til Sundhedskartellets kick-off konference, tirsdag d. 20. april 2010 kl. 10.00 i Odense Congress Center. Varighed: Ca. 30 minutter.

Velkommen til Sundhedskartellets kick-off konference.

Jeg glæder mig til at være sammen med jer om det spændende program, vi skal igennem i dag. Og jeg glæder mig til at være sammen med jer om alle de udfordringer, vi skal igennem frem mod OK11.

Det er en stærk oplevelse at være sammen med så mange tillidsrepræsentanter og hovedbestyrelsesmedlemmer på en gang. Tilsammen repræsenterer vi en enestående kontaktflade blandt medlemmerne. Og til sammen har vi en hel masse energi, som kun bliver større af at møde hinanden i dag. Alt i alt betyder det, at vi med et stærkt sammenhold i Sundhedskartellet har en unik mulighed for at formidle budskaber til medlemmerne – og for at involvere medlemmerne i den proces, vi nu skal igennem.

Verdensbilledet i 2007/8

Sidst vi var samlet var i 2007. Dengang så verden lys ud. 2007 var et år med højkonjunktur. Ledigheden var rekordlav og frem mod vores forhandlinger i 08 kom den helt ned under 50.000 danskere. Økonomien buldrede derudad, og de private forhandlinger i 2007 bød på ekstraordinært store lønstigninger med 12 % over tre år. Det skal ses i lyset af, at prisudviklingen på omkring 1,5 % om året.

Der var også blus på kedlen på vores eget arbejdsmarked i sundhedsvæsenet. Ambitionerne for udvikling var høje – og der var meget stor efterspørgsel efter vores medlemmer. Manglen på medarbejdere steg til uanede højder, og ledigheden i DSA slog bundrekord.

Den situation var et markant afsæt for vores forhandlinger i 2008. Og vi formåede at udnytte den fuldt ud. Efter en sej kamp og en lang konflikt i foråret 2008 hev vi historisk høje 13,3 % hjem til vores medlemmer. Og vi fik sat en klar dagsorden om ligeløn, fastholdelse og rekruttering og et stærkt offentligt sundhedsvæsen.

Verdensbilledet i 2010

Det er stadig vores langsigtede strategi, at vores medlemmer skal have ligeløn. Vi mener, at ligelønsdiskussionen skal handle om lige løn for lige uddannelse. Og om det kønsopdelte arbejdsmarked, hvor kvinderne arbejder i den offentlige sektor, og mændene arbejder i den private sektor, hvor lønnen er højere. Lige nu kæmper vi benhårdt for at holde Lønkommissionen på det spor. Jeg er overbevist om, at Lønkommissionen giver os ret i, at vi har et lønefterslæb i forhold til privatansatte med samme uddannelsesniveau. Det skal vi bruge til at overbevise politikerne på Christiansborg om, at de har et ansvar for at skabe ligeløn. Og ligelønskampen er lige så vigtig i

krisetid som i gode tider.

Men ligesom vores ekstraordinære resultater på løndelen i 2008, skal vores dagsordener om ligeløn og det offentlige sundhedsvæsen også ses i lyset af, hvordan verden så ud i 2007 og 2008.

I dag er billedet nemlig meget mere dystert. Danmark og resten af verden befinder sig i en økonomisk krise. Det private arbejdsmarked er ramt af massefyringer, mange virksomheder er i en overlevelseskamp og bunden er slået ud af statskassen.

Rammen for de private overenskomster er nede på 3 % - ganske vist over to år. Ledigheden er eksploderet, og vi må forvente, at den når op omkring 170.000, når vi skal forhandle næste år. Det er tre gange så højt som da vi sidst forhandlede.

Billedet på vores arbejdsmarked – det offentlige sundhedsvæsen i regioner og kommuner – har også forandret sig markant. Sundhedsvæsenet er ramt af en akut finansieringskrise på grund af stramme økonomiaftaler og umulige styringsmekanismer. Det har allerede ført til fyringer, stillingsnedlæggelser og nedskæringer, og vi må forvente, at presset bliver endnu hårdere – både på regioner og kommuner. For eksempel har regeringen planer om nulvækst i det offentlige. Og der er ingen tvivl om, at de kommende økonomiaftaler mellem regeringen og vores arbejdsgivere i regionerne og kommunerne bliver meget barsk læsning.

I det hele taget må vi se i øjnene, at det velfærdssamfund, vi kender i dag – og som udgør rammen for vores arbejdspladser – er under et meget stort pres. Det er en udfordring, vi i Sundhedskartellet må og skal forholde os til.

Konsekvenserne for os

Hvad betyder det forandrede verdensbillede så for os i forhold til OK11? Det skal vi bruge noget tid i dag til at se nærmere på – og derfor har vi også ændret programmet, som det fremgår af det nye program, I fik, da I kom.

Helt konkret står vi overfor truslen om lavere realløn. I sidste uge var aviserne fulde af artikler om, at den negative udmøntning af reguleringsordningen betyder, at vores medlemmer står til at gå ned i løn.

Udfordringen er til at føle på. Vi har fået markante lønforbedringer på grund af vores resultat i 2008. Omvendt har de privatansatte fået meget mindre lønstigninger på grund af den økonomiske krise. Det betyder, at den reguleringsordning, som skal udjævne lønudviklingen mellem offentlige og privatansatte, ender med at blive dyr for os. Det er svært at forudsige, hvor stor regningen bliver. Den bliver mindst én procent af rammen – men tallet 1,4 % har også været nævnt.

Det skal ses i lyset af, at der i forvejen ikke kommer mange penge på bordet. Konsekvensen kan blive meget alvorlig. Som det stod med fede typer på forsiden af Berlingske i onsdags: "Lavere løn til offentligt ansatte." Vi taler slet og ret reallønsnedgang.

Det pres, vi oplever, er langt fra enestående. Kaster vi et blik ud i Europa, står vi ikke alene med problemer. I Letland er de offentlige ansatte gået 25 procent ned i løn. I hørte helt rigtigt: 25 procent!

Udskydelse af forhandlingerne

Sådan kommer det ikke til at gå hos os. Men vi må se i øjnene, at OK11 ikke bliver et tag-selv bord. Riget fattes penge, og rammen bliver meget mindre denne gang. Og vi skal være parate til hele tiden at vurdere strategien – for eksempel i forhold til længden af vores forlig. En mulighed kan være at lave overenskomster på et eller to år. En anden model kan for eksempel være at udskyde vores forhandlinger i et år – og håbe på, den økonomiske situation ser bedre ud til den tid. Det er ikke en model, der løser alle problemer. Men vi bliver nød til at afsøge alt og ikke lade en eneste mulighed forblive uprøvet. Det skylder vi vores medlemmer.

Vi skal være realistiske og kreative

Alt det, jeg nu har sagt, kan lyde som en lang klagesang. Det er det ikke. Jeg har en urokelig tro på, at vi sammen kan finde en løsning. Men det er vigtigt, at vi er realistiske – også overfor medlemmerne. Realisme må og skal være et nøgleord i dag og frem til OK11.

Lad mig sige det på denne måde: Overenskomstforhandlinger i 2007 og 2008 foregik ved et veldækket bord med hvid dug, kandelabre og kongeligt porcelæn. Næste år kommer vi til at sidde omkring et vakkelt campingbord i lyset af en enkelt glødelampe. Og vi skal være heldige, hvis der blot kommer en plettet voksdug på bordet.

Men der er ikke noget, der er så galt, at det ikke er godt for noget. For det er i mørket, kreativiteten opstår.

Og netop kreativitet er det andet nøgleord, vi skal arbejde ud fra. Vi kan rigtig meget – men vi kan ikke ændre på, at der er økonomisk krise. Vi kan heller ikke fylde statskassen op af egen kraft. Til gengæld kan vi få det bedste ud af de muligheder, vi har.

Søren Kirkegaard har engang sagt, at *"det er ikke opgaven at finde den elskelige genstand. Det er opgaven at finde den nu engang givne eller valgte genstand elskelig!"*

Det er lige præcis den udfordring, vi står overfor. Vi får ikke en masse nyt i 2011. Derfor skal vi finde sammen med arbejdsgiverne om at gøre det eksisterende bedre. Eller mere elskeligt, som Kirkegaard ville have sagt.

Sundhedskartellets debatoplæg

Hovedtrækkene i det, jeg har sagt indtil nu, er at vi skal være realistiske, kreative og sætte fokus på det, som ikke koster en masse. Vi skal finde frem til hverdagskravene og diskutere de ting, der betyder noget i hverdagen. Det er præcis det samme fokus, I kan finde i Sundhedskartellets debatoplæg.

OK11 skal handle om stærke og kompetente medarbejdere i en sammenhængende sundhedssektor. Sundhedskartellets medlemmer er nøglespillere i et moderne sundhedsvæsen. Og der er mere end nogen sinde brug for vores kompetencer efterhånden som borgernes sundheds- og sygdomsbillede ændrer sig, og sundhedsvæsenet bliver mere og mere komplekst. Den udvikling skal OK11 understøtte.

Vi har valgt at inddele debatoplægget i tre temaer: Løn til hele livet. Faglig og professionsrettet udvikling. Og det gode arbejdsliv.

Løn til hele livet handler om, at vi skal have en lønudvikling, der modsvarer det ansvar, vores medlemmer har og de store krav, der stilles til dem.

Vi har stadig et lønefterslæb, som knytter sig til det kønsopdelte arbejdsmarked. Det er en udfordring, vi har påtaget os et stort ansvar for. I 2008 kæmpede vi gennem to måneder for at sætte fokus på ligelønsproblemerne – og dermed den manglende ligestilling i Danmark. Vi kom igennem med mærkbare resultater og store lønforbedringer. Siden har vi arbejdet aktivt for at holde gryden i kog og påvirke arbejdet i Lønkommissionen mest muligt.

Vi løfter klart vores ansvar for at skabe ligeløn. Men vi kan ikke gøre det alene. Det er afgørende, at politikerne på Christiansborg også tager et ansvar for, at vores medlemmer får ligeløn. Og dermed for at Danmark igen kan blive et foregangsland, når det kommer til ligestilling.

Vi ved endnu ikke, hvilke krav, arbejdsgiverne vil stille forud for OK11. Men jeg synes, vi skal sende et meget klart signal allerede i dag. Vi er parate til at tage et medansvar for at nå et resultat – trods snævre rammer. Det skal arbejdsgiverne også være. Derfor er mit budskab til dem: Glem alt om store summer til lokal løndannelse øget fleksibilitet. Det, der er brug for, er anerkendelse af uundværlige medarbejdere i vores sundhedsvæsen.

Faglig og professionsrettet udvikling handler om, at vores medlemmer skal have en hverdag, som er fagligt udviklende, og som giver adgang til den nødvendige introduktion og løbende efter- og videreuddannelse.

Det skal være nemmere for vores medlemmer at deltage i faglig og professionsrettet efter- og videreuddannelse. Og der skal være plads i det daglige til at tænke over tingene og måden, vi løser opgaverne på. Er det for eksempel nu, vi skal have indført retten til uddannelsesdage?

At være kreativ handler også om at se relationer, som ikke eksisterer i dag. Og det er lige præcis det, vi skal gøre på det faglige felt. Vi skal overbevise arbejdsgiverne om, at der er en sammenhæng mellem deres og vores mål. Efter- og videreuddannelse er en fælles sag med flere vindere. Vi får nye karriereveje og større arbejdsglæde. Sundhedsvæsenet får bedre kvalitet og større sikkerhed for patienter og borgere.

Det gode arbejdsliv handler om, at arbejdet skal organiseres, så der skabes sundhed, trivsel og sammenhæng mellem familieliv og arbejdsliv.

Et af de temaer, vi skal løfte i OK11, er større indflydelse på tilrettelæggelsen af arbejdet. Arbejdstiden skal kunne planlægges fleksibelt, så den passer bedre til medlemmernes individuelle behov – alt afhængig af hvor i livet, vores medlemmer er.

Vi har ikke nogen fast opskrift på hvilken løsning, der er den rigtige. Nu skal I og medlemmerne på banen med jeres kreative bud på, hvordan vi kan få et bedre arbejdsliv. Uanset om man er nyuddannet, midt i livet som børnefamilie eller senior.

Afslutning

Vi står overfor meget store udfordringer i den kommende tid. Uanset om det gælder løn til hele livet, faglig og professionsrettet udvikling eller det gode arbejdsliv. Og den nøglerolle, I spiller ude på arbejdspladserne, bliver endnu større efter i dag.

Det er nødvendigt at komme i dialog med medlemmerne om, at rammerne for OK11 er markant anderledes end ved OK08. Medlemmerne skal stille lige præcis de krav, de mener, er nødvendige. Men hvis vi skal I mål, er det en forudsætning, at vi er så realistiske som muligt.

I kan være dem, der sammen med jeres organisationer og medlemmerne kan udvikle idéer til krav, som ikke koster så meget. Det er nu hverdagskravene skal på banen. Jeg er sikker på, at der findes et hav af gode idéer og kreative løsninger ude blandt jer. De skal samles ind – og her er I nøglespillere.

Jeg ved, det er en svær opgave. Og jeg kan sagtens forstå, hvis nogle af jer har en lille klump i halsen. Men jeg har samtidig meget stor tillid til, hvor meget vi sammen kan overkomme i Sundhedskartellet, når vi står sammen. Og jeg har en lige så stor tillid til, hvor meget I kan udrette som tillidsrepræsentanter.

Tænk på, hvor meget I overkom under konflikten i 2008. Det er næsten ikke til at forstå. Den energi har vi brug for en gang til. Vi har brug for al jeres kreative energi til en ny og anderledes udfordring end i 2008. Det bliver svært og krævende. Men lad os love hinanden i dag, at det også skal være spændende, sjovt og lærerigt.

Om lidt giver jeg ordet videre næstformand for CO-Industri Børge Frederiksen som vil holde et oplæg med temaet "sporene fra OK10".

Som afslutning vil jeg sige: I dag sætter vi et skib i en urolig sø. Det blæser op omkring os, og vi har en lang sejlads foran os med mange klipper og isbjerge i horisonten.

Men hvis Sundhedskartellets organisationer, medlemmer og tillidsrepræsentanter står tæt sammen på dækket, ved sejlet og ved roret – og hvis vi sætter en realistisk kurs – så er jeg overbevist om, at vi når vores mål næste år. Nemlig at OK11 kommer til at handle om stærke og kompetente medarbejdere i en sammenhængende sundhedssektor.

Tak for ordet – og velkommen til Børge Frederiksen!